

ES PI GROS

Lloret de Vistalegre

BUTLLETÍ INFORMATIU N° 65

NOVEMBRE 1989

PRENSA
TORONA

ES PI GROS

Lloret de Vistalegre

Butlletí informatiu N° 65

NOVEMBRE 1989

Lloret de Vistalegre

Dipòsit Legal: PM 623/79

ADREÇA

Costa des Pou, N° 13

Lloret de Vistalegre

IMPRESSIÓ

"Apóstol y civilizador"

Petra

BESTIARI

Jo qui sé un niu de mussols
i tenc d'agafar sa mare.
Per aquí, Toni Fiol,
Toni Fiol, para, para.

Se va morir es meu mussol;
per no haver d'anar a Ciutat,
consentí morir negat
i ara jo el tenc enterrat
allà a sa fita d'es sol.

Els articles publicats a aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

EDITORIAL

"Entrem, decididament, amb un somriure, a la velleja. No siguem malcarats. Què pot existir de més important que haver estat creats criatures humanes, aquí?"

Aquestes paraules escrites per una persona vella, resumeixen molt bé tota una filosofia de la vida. Algunes persones no accepten el fet de tornar velles, no l'assumeixen i ho agafen com un problema. Després d'una vida de feina i sacrificis, quan els arriba l'hora de retirar-se, no saben què fer, se senten inútils per no poder seguir fent el que feien. I les coses no tenen perquè ser així, de fet creim que no han de ser així.

L'Associació de la Tercera Edat de Lloret, com les Associacions d'altres pobles de la nostra illa, n'és un bon exemple. Cercar una manera d'omplir el temps lliure, d'organitzar-se i de divertir-se, és un dels objectius bàsics que es persegueix i que, vist el gran nombre i la gran diversitat d'activitats que es realitzen, s'aconsegueix.

Un altre objectiu seria el d'intentar cobrir algunes necessitats que, en arribar a certa edat, no es cobreixen com caldria. I és aquí on entra la posada en marxa pròximament del menjador al local de la Tercera Edat. Al poble veïnat de Montuïri fa any que en funciona un i tots els que l'utilitzen n'estan més que contents. Esperem que a Lloret sigui així i que, poc a poc i amb la col·laboració de tots, anem trobant solucions que facin augmentar la qualitat de vida del nostre poble.

ES PI GROS

LA TERCERA EDAT

Des del mes d'agost de l'any passat, per Sant Domingo, els majors de la vila tenen un lloc on reunir-se. A les escoles velles, davall la Biblioteca, una barra d'un bar, una televisió i moltes taules i cadires serveixen per convocar els set dies de la setmana tots els que s'acosten per allà a jugar un truc, un bingo o simplement a fer la xerradeta.

L'Associació de la Tercera Edat de Lloret aglutina a la quasi totalitat dels majors que viuen aquí. Tres-cents quaranta socis són el balanç just ara que acaba l'any 1989. La satisfacció de N'Antoni Niell, secretari de l'Associació, és palpable davant el període de temps que fa que funciona amb el seu treball. "Encara ens queda molt a caminar, però poc a poc la cosa va marxant. Al cap de l'any arribam a realitzar nombroses activitats, algunes d'elles proposades per la directiva de l'Associació i d'altres proposades pels propis socis", explica.

Comenta aixímateix que el projecte de menjador que ja està quasi acabat, es troba en estat avançat, prop de la seva finalització. La comoditat dels socis que voldran fer ús d'aquest servei és el motiu principal per intentar agilitzar els tràmits. Segons diu el secretari de l'Associació, "Totes aquelles persones que els migdies no es vulguin fer el dinar podran utilitzar el menjador de la Tercera Edat. Pensam que hi anirà molta gent, encara que s'haurà de pagar un mínim".

N'Antoni Niell diu també que no volen que el menjador sigui un lloc de beneficiència, que si hi ha algú que no pugui pagar ho, s'haurà d'intentar trobar les respectives subvencions de l'Inserso. "No ha de ser una fonda barata, ni un lloc allà on es pugui triar un menú com si d'un restaurant es tractàs. No volem que sigui una beneficiència pels pobres, sinó un espai on les persones majors que no es poden fer

ASSOCIACIÓ TERCERA EDAT

Lloret de V. A.

DIUMENGE 3 de Desembre

EXCURSIÓ
A
ORIENT

Visita al sepulcre de la BEATA
FRANCINAINA CIRER a Sancelles

Dinar al Restaurant
"SES TRES GERMANES"

Horabaixa

SANT MARÇAL i SA CABANETA

=====

Preu.- 1200' - Pts.

Apuntar-se abans del dia 30

el dinar, o no volen estar totes soles, puguin menjar per pocs dollars i en companyia".

Aixímateix considera que el balanç de l'any i mig que fa que el local està obert, és del tot positiu. Els vespres de moltes persones majors han canviat durant els darrers temps. Sempre hi ha aquell parell de persones que parlen de les seves coses o miren la televisió. Els caps de setmana, igual que el poble sencer, augmenta considerablement la participació i la presència de socis al local de la Tercera Edat.

Per altra part, les activitats que realitza l'Associació són nombroses i diverses. Des de les tradicionals anades a la sarsuela del Teatre Principal i les excursions de molts de diumenges als viatges a fora de Mallorca i les més diverses activitats d'esplai.

Entre les moltes que tenen previstes per aquest proper mes de desembre, destaca l'anada a la Seu, on el Bisbe Teodor Ubeda vol donar-los els molts d'anys, juntament amb les altres associacions de Mallorca. ■

TORNAR VELL ÉS VIURE

Aquest era el lema d'un Congrés d'Infermeria Geriàtrica que es va celebrar a Barcelona fa poc temps. Si ho pensam bé és així, però costa molt acceptar la vellesa. Per les experiències que he tengudes i he vist d'aprop, sol costar més assumir la vellesa quan no s'ha pogut VIURE. Molts passen la vida fent feina com esclaus, pensant que res els ha de bastar, i no s'adonen fins que són vells, i què? Què has fet a aquesta vida? Feina, i més feina. Per què? Per tenir quan ets vell i tenir problemes per llavors deixar-ho?

Comences a sentir a dir: Si fos ara no ho faria el que he fet! Ojalá hagués anat aquí o a llà! etc. Per això, crec que el primer que hem d'aprendre és saber viure. Saber aprofitar tots

els moments de la vida, marcar-nos uns objectius que vegem possibles i que quan hi arribem poguem sentir-nos feliços.

La felicitat d'una persona vella consisteix en saber assumir la vellesa, no com un problema, sinó com una etapa més de la vida. Tots sabem que vells hi tornam des que naixem. Sol començar el problema quan hi ha pèrdues de facultats físiques o psíquiques.

El descens de l'envelliment no té sempre la mateixa pauta, l'humor va a dies; un dia es troba ben fort i segur, i un altre dia no es troba tan segur. Això ens passa a tots.

L'ànim i la salut són indispensables per viure. Per envellir s'ha de fer l'aprenentatge cal posar-hi tota la voluntat.

Igualment que el començament d'una vida laboral es fa amb alegria, l'educació del cessament d'activitats s'ha d'aprendre gradualment i amb la deguda preparació, per no aplegar en sec, ni de qualsevol manera, mentre encara puguin seguir endavant. La peresa no ha de guanyar.

Les dues característiques més fortes d'un vell són la tristesia i la soledat.

S'ha de mantenir la relació humana al màxim possible, estar ocupats, sortir pel carrer i estar al dia.

Per part dels estaments públics s'haurien de llevar més barreres de les que hi ha pel carrer, crear més centres de dia a on el vell s'hi senti a gust, això ja sé que és als pobles més que a Ciutat; ja que als pobles qui no té un trosset de terra per entretenir-se, sempre té el veïnat per passar una estona. Però a Ciutat això no hi és, el veïnat de més aprop no vol tenir problemes, saludar-se i encara ve just, fins i tot a vegades no saps ni qui és el veïnat del costat, ni el de davant. Així és que encara en el poble amb això tenim molt guanyat.

A un fulletó d'aquest Congrés que vos he anomenat, a darrera, hi ha un trosset escrit per una persona vella que diu: "Entrem, decididament, amb un somriure, a la vellesa. No siguem malcarats. Que pot existir de més important que haver estat creats criatures humanes, aquí?"

Els més joves, sapiguem entendre els vells que ens envolten, respectant les seves opinions, que encara que siguin vells, tenen personalitat pròpia no la hi destruïm, fent-los viure bé. ■

Catalina Sureda

LES RESIDÈNCIES DE LA 3ª EDAT

A l'Estat Espanyol la llista d'espera de les Llars d'ancians o Residències de la Tercera Edat, supera les vint mil persones. A Lloret no pareix que les intencions vagin encaminades a la creació d'un centre d'aquestes característiques, sinó a millorar l'atenció de les persones majors a casa seva. Segons tots els indicis, sembla que el propòsit passa per la contractació, amb altres municipis, d'unes persones que s'encarregarien de suplir les necessitats dels majors més desvalguts.

Segons els darrers estudis realitzats per l'Institut Nacional de Estadística, per a 1990 un 14% de la població global tindrà més de 65 anys. Per regla general, els ingressos econòmics d'aquestes persones no supera les 50.000 pessetes, i molts sols cobren la pensió assistencial que només és de 20.000 pessetes.

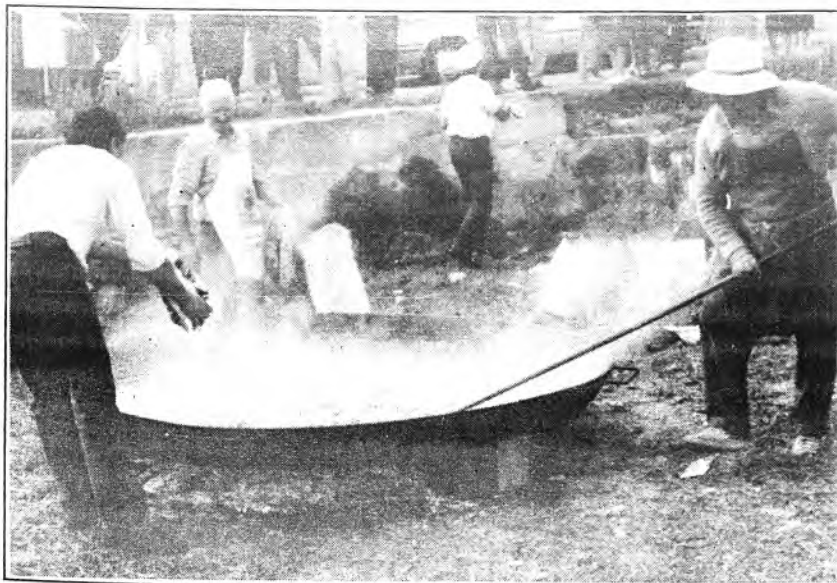
Així com un 59% no viu amb les seves famílies, un 23% de les persones majors viu amb els seus fills, segons aquests estudis. Sols la meitat de les demandes per anar a residències són admeses i acceptades. Es tracta, per aquestes circumstàncies, de la meitat del que succeeix a la Comunitat Europea. ■

Associació de la Tercera Edat

El passat dia 15 d'octubre l'Associació de la 3ª Edat de Lloret volgué celebrar el 5è aniversari de la seva fundació amb un dinar de germanor per a tots els socis, simpatitzants i persones o grups que d'una manera o altra han col·laborat amb l'Associació. Entre els convidats es trobaven el President del Govern Balear, D. Gabriel Cañellas; el President de la Federació Balear d'Associacions de la 3ª Edat; i el Batle i regidors de l'Ajuntament de Lloret. El nombre d'assistents fou d'unes 300 persones, i totes dinaren i a voler, d'una mateixa, monumental i saborosa paella, acompanyada de fruita, gelat, pastes dolces, cafè i licor.

Acabat el dinar i després d'uns breus discursos, es brindà amb xampany per l'èxit de l'Associació i, encoratjant per la continuació, acabà la festa amb ball amenitzat pels músics del nostre poble.

GRAN BUNYOLADA

Com ja és costum d'uns anys enrera, el diumenge de davant Tots Sants l'Associació fa una gran banyolada. Enguany un grup de dones de l'Associació feren 35 quilos de banyols, podent menjar-ne tots els socis que vengueren tants com en volgueren, i encara en sobraren. Dels sobrants

EXCURSIÓ

El dia 12 passat tenguérem excursió. Dos autocars sortiren de Lloret a les 9 del matí dirigint-nos al Castell de Bellver, on es visità la fortalesa i es pogué contemplar la bella panoràmica de la badia i del port de Palma que des d'allà es talaia. en feren bulla els nins de les escoles el sendemà.

Després anàrem al poblat de l'oest americà "El Dorado" a Magaluf. Allà poguérem veure al natural lluites, atracaments, i assalts dels bandolers contra el *sheriff*, pistoles, cavalls, indis, etc. No faltà tampoc la *sa la les munyques* ballant el típic *can-can*, un bon dinar, sortejos i festa. De tornada passàrem per Inca a visitar l'exposició "*Joies de la Pagesia*" que es presentava al Centre Cultural i en la qual l'Associació de Lloret hi prenia part juntament amb les altres associacions de la comarca. Tant per part del coordinador d'Inca, com de la Conselleria de Cultura rebérem la felicitació per la participació i pels objectes exposats.

Per al proper desembre tenim programada una altra excursió a Orient. I acostant-nos a les Festes de Nadal pensam també celebrar-les amb una xocolatada.

Amb aquests actes l'Associació intenta i vol ajudar les persones majors a passar unes estones agradables, i més que res que així sabem que hi són i que no són persones oblidades. ■

Antoni Niell

S'ESTANC
tabacs, revistes
i papers

NOTÍCIES LOCALS

LLORET A FAVOR DE SALVAR MONDRAGÓ

Un bon grapat de lloretans se sumaren a la manifestació que, dia 5 de novembre i organitzada pel GOB, se celebrà a Santanyí per tal de fer arribar la veu del poble a les distintes institucions oficials a les que pertany la preservació dels espais naturals. Els lloretans portaren una pancarta que deia: "Batle, no faceu el colló, salvau Mondragó". A pesar de la pluja la manifestació fou un èxit i la veu de Lloret es feu sentir dins la plaça de Santanyí.

A LLUC A PEU I AMB BICICLETA

Anar a Lluç és cosa que agrada a tots i sobretot als ciclistes que ho havien aplegat per anar-hi després de l'estiu.

Dia 12 d'octubre, un grup partí a peu des de Selva, un altre grup des de Lloret amb bicicleta, i un altre, aquest més nombros, pujà amb autocar.

Després d'assistir a la missa conventual i haver oferit les publicacions de l'Ajuntament, hi hagué un bon dinar a l'acolliment, i festa i sarau per llarg de tal manera que els qui hi havia quedaren convidats per tornar-hi.

NORMES SUBSIDIÀRIES

En sessió celebrada dia 27 d'octubre

DEMOGRAFIA

DEFUNCIONS:

El passat 20 d'octubre morí Mateu Tomàs Cerdà, viudo, als 91 anys d'edat. Havia nascut el 21 de juny de 1898. Descansi en pau.

Dia 23 de novembre va morir Magdalena Picornell Verd, viuda. Havia nascut el 13 de maig de 1907 i tenia 82 anys. Al cel sia.

la Secció Insular de Mallorca de la Comissió Provincial d'Urbanisme acordà per unanimitat acceptar la subrogació de la competència municipal per procedir a la redacció dunes Normes Subsidiàries de Planejament a Lloret de Vistalegre. Per aquest motiu es va dirigir al Servei d'Urbanisme de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori perquè procedeixi a realitzar els treballs precisos.

MANCOMUNITAT DEL PLA DE MALLORCA

Dia 21 de setembre, el Consell de Govern de la Comunitat Autònoma aprovà l'escut de la Mancomunitat del Pla de Mallorca (de la qual forma part Lloret). L'escut està format per: fons quatrí barrat, creuat cap a la dreta per una espiga de blat dorada i flanquejada pel nom de la Mancomunitat.

Amb el suport de
l'Ajuntament de
Lloret de Vistalegre

UNA PEDRADA AL ALCALDE DE LLORET...!

En plena época vacacional y en una de sus incursiones en motocicleta en el Polideportivo Sa Comuna, lugar donde frecuentaba para ejercitarse en el deporte D. Arnaldo Mateu Gelabert, pedagogo y profesor de (E.G.B.) y además primera Autoridad Municipal de la villa de Lloret de Vistalegre, Mallorca. Allí se encontró con un grupo de «angelitos» o «diablillos gamberros» entre los cuales se encontraban jovencitos menos inocentes, residentes en el extrarradio de aquel término municipal y enzarzados entre una reyerta a pedrada limpia. El Sr. Mateu intentó restablecer la paz entre aquellos gamberros, mientras un desalmado «foraviler» y a cierta distancia, le asestó una pedrada en plena frente abriéndole una fisura manando sangre abundantemente teniendo que ser asistido al Centro Asistencial de la villa, le fue practicada la cura siendo necesarios la aplicación de media docena de puntos de sutura.

Esta desfachatez, descaro o falta de vergüenza, a mí me recuerda hace unos 60 años aquellos libros de texto escolares y del que era su autor don Miguel Porcel y Riera, un simple maestro de escuela. Cada uno de los libros correspondían a cuatro cursos distintos, de menor a mayor. El Grado Preparatorio valía 1'50 pts; el Elemental 2'50; el Medio 4 ptas., y el superior, entre 6 y 7 ptas. ciertamente cada uno de éstos libros llevaba un tratado, nociones o lecciones de «Rudimientos de Urbanidad». Yo no sé si ahora se le llamaría «asignatura», muy posiblemente. Es más cierto que los niños o alumnos ya eran traviesos, sin embargo en la escuela no se les perdonaba el estudio de tal asignatura. Se les enseñaba a practicar el besamanos a sus padres, abuelos, al sacerdote del pueblo o ciudad, a besar el cingulo o correa del hábito de las monjas. Se me dirá ahora que aquella enseñanza está pasada de moda, anticuada, caduca, etc., compa-

rada con la enseñanza actual, moderna, puesta al día, etc., y aquel respetuoso besamanos también pertenecía a los tiempos del «cuplé», rayano con la ridiculez mostrada en plena calle. Hasta resulta curioso que, aquí en España, se hayan intercambiado tales modismos, el fatídico besamanos por la de una expresión más afectuosa y cariñosa como es la del beso, uno en cada mejilla. Eso sí que está en boga en plena calle, pero ciudadano! En Francia, tampoco se estila el besamanos. Ya desde los años de la «pera» se viene besando con más asiduidad y vehemencia y, en lugar de dos besitos que se dan en España, en toda Francia se dan tres. Una mejilla sale más favorecida que la otra y, pregunto:

¿Cuál de los dos países será el más caduco o anticuado en la forma de besarse?

Pobres sufridos padres! Cuántos habrá que sin poder habrán desembolsado 16, 17 ó 18 mil pesetas, en la compra de los libros de texto para el presente curso escolar a cada uno de sus hijos? Y menos mal si a uno de estos alumnos cuya enseñanza puesta al día se le preguntará:

¿Qué entiendes tú por nociones o tratado de «Rudimientos de Urbanidad»? Posiblemente él mismo se contestara:

Sueño o es que me encuentro en otra galaxia...!

No se nos enfa de Sr. Alcalde de Lloret de Vistalegre. Es Ud. una persona seria, callada, circunspecta, responsable, no muy encariñado a la entrevista y cuando menos a que se le popularice por el extrajero. Ande con cuidado con el «vandalismo» juvenil de extrarradio. Una pedrada llamémosle «inocente» puede haber sido un aviso. Otra pedrada impactada en otro lugar podría serle fatal. No se fie de éste actual y juvenil intrusismo.

La noticia está ahí, es de alcance, y, como tal, no he podido resistir la tentación en dejar de publicarla.

PARIS - BALEARES

JUAN VERDA

PLA DE MILLORAMENT DE FAÇANES

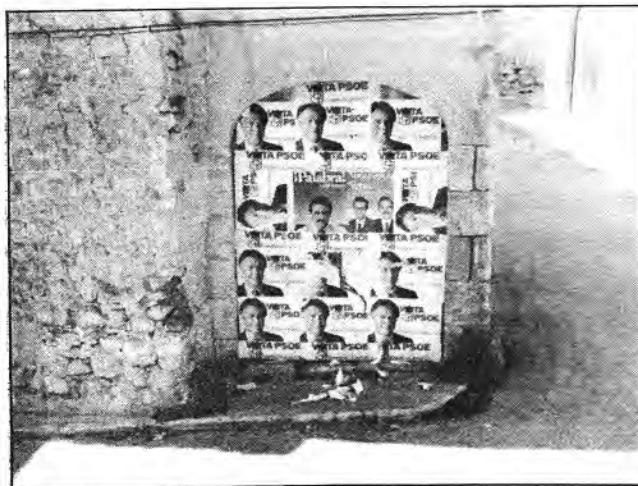
La Conselleria de Cultura, Educació i Esports destinarà durant el que queda d'any la quantitat de 305.000 pessetes al Pla de Millorament de Façanes a Lloret de Vistalegre, pla dirigit a la millora i rejuveniment de les façanes dels edificis.

CENTRE JOAN XXIII

L'Ajuntament de Lloret de Vistalegre ha destinat la quantitat de 146.495 pessetes com a aportació a les obres del Centre "Joan XXIII" que s'està construint a Inca. Cada ajuntament de la Comarca hi aportarà una quantitat segons el número d'habitants i el seu pressupost; Lloret hi ha d'aportar un total de 292.989 pta.

ELECCIONS GENERALS

La informació sobre el número de vots i els resultats obtinguts per les distintes candidatures poden consultar-la a la pàgina 10.

xafarderies

de na Ben Vista

NOMÉS ME TAIARAN UN PIC MÉS

Lo més segur és que aquest sigui el darrer escrit que faig en aquesta revista. Ja no *vui* escriure més perquè, lo primer de tot no sé ni qui comanda, ni qui me regala la revista cada més. I per això ara no sé a qui he de protestar: me *taïaren* un tros d'escrit i a mi ningú m'ha *taiat* encara res mai. No sabia que hi hagués censura o gent tan irresponsable, però això no se pot permetre: o jugam tots o no juga ningú. Demanem no sé exactament a qui- que tornin a posar l'escrit que manca o si no ja me *poreu* llevar d'això de subscriptor o de col.laborador. Abans almanco hi *surtien* tres noms, però ara ni això. Es panorama que se *presen*ta és ben magre, ben negre. I *domés* me *taïareu* un pic més i pus.

A LA PLAÇA HI HA D'HAVER BANCs

Bancs per seure, encara que avui has de seure fins i tot per anar a cobrar al banc cada mes. Idò sí: la plaça Jaume I quedarà una floritura. Molts s'han queixat perquè diuen que no hi haurà aparcaments. No importa n'hi hagi cap a la plaça d'aparcament -encara que sí n'hi haurà- perquè ha de ser un lloc per passejar, per seure i xerrar tranquil.lament, i no perquè no la puguis ni travessar de cotxes que s'hi posen. Un temps hi posaven els carruatges, però no feien tant de fum, ni tant de renou. Jo no sé com l'Ajuntament no hi fa un *aparcamiento subterráneo* i així s'haurien acabat els problemes: un aparcament de cent cotxes. Però a dalt hi ha d'haver el que toca i res més.

I xerrant de la plaça: l'altre dilluns els placers anaven com a despistats i no sa

bien on s'havien de col.locar, quan arribaren i veieren que tot estava alçat.

ELS EXTERNS

Creis-me, n'hi ha que val més que no s'acostin. N'hi ha que són bellíssimes persones, però n'hi ha que valdria més que no venguessin. Ho dic perquè tothom va com a boig llogant les casetes a quatre *palmessanos* i llavors duen set famílies. Per quinze mil pessetes en vénen un caramull. Això no seria res si llavors no començassin a manllevar llenya i altres coses a no tornar mai. I llavors deixen els camins plens d'aquestes bossotes negres que pareixen bubuls, plenes de fems. Si mateix n'he vists que s'enduen les bosses dins el cotxe: no sé si les tiren per Sa Comuna o allà on trobin o les deixen dins els contenidors. El que sí trob és que cada dia hi ha més gent externa a *Llurito*, i xerren gairebé tots en foraster. Putes de forasters!

I xerrant de forasters, de fems i de contenidors: A on són aquells tan grossos que hi havia a la plaça? Jo hi duia les bosses de fems, però ja començaven a fer olor perquè no els buidaven. I ara han desaparegut. Si tot fos tan bo de fer! Fer desaparèixer i aparèixer les coses!

EL CAMPAMENT

Ell pareix una ciutat Sa Comuna. I pareixen ben *coriosos*: les bossotes de fems totes a un racó. I pareix que respecten les coses, però he vist que se comença a engrandir un poc massa. Si en temps d'esclata-sangs encara hi són me barrinaren els agres i això no ho perdonaria ni al batle.

EL BATLE

Sí que ha sortit. Ell des que surt tant pel diari s'ha fet molt important. I queda tan guapo a les fotos!

Però mos hauria d'explicar si té comis sió amb el Diari de Mallorca, perquè sempre hi surt, i sempre posen que xerra molt. Que es deu voler tornar a presentar per Batle i ja ho comença a preparar? No me n'estranya ria gens: tenim un batle molt perillós perquè fa dues vegades que fa la cuca molla i llavors se refà.

ELECCIONS

Sí, idò és ben vera: Ja se comencen a preparar les candidatures per d'aquí a dos anys. Vaig sentir una conversa ben *curiosa* hi haurà relleus a qualque partit i vos assegurem que seran ben sonats.

Per haver-hi hi haurà relleus de cap de llista; serà de lo més divertit, perquè "*ni estarán todos los que son, ni serán todos los que están*".

Per cert, xerrant d'eleccions a Llorito, N'Aznar s'ha fet de la 3ª Edat, o així m'ho digueren quan vaig veure la seva foto a l'entrada del local de l'Associació.

UNA BUNYOLADA BONA DE TOT

Jo no volia fer-me sòcia d'aquesta associació que diuen de la 3ª Edat, perquè jo som de la 1^a i no me sent gens vella, i encara som un bon rebrot. Però ara no m'empene desc gens ni mica. Si és per Tots Sants, bunyols a rompre; per la paella, un bon platet; a l'Oest, a "El Dorado" vaig estar a punt de sortir a ballar amb aquelles senyorettes que es remenaven com a serps; i el xerif: vaja un home guapo, m'hi hagués afer rat i li hagués donat una besada, però vaig estar empagueïda. Llavors me'n vaig empene dir, perquè quan surts a fer bulla i fas les coses ben fetes no s'ha d'estar empagueït.

Ja fris que obrin el menjador per quedar-hi tot el dia. i és que ara, com que ja he tornat vella, me fa peresa fer-me el dinar. I llavors, després del cafetet, fa-

rem un bingo. Idò, què te pensaves!

Per acabar, la darrera: Sa Font Figuera, aquella que per si no ho sabíeu va brollar quan arrabassaven una figuera, i que és un monument de l'arquitectura popular digne de ser conservat, se'n va per avall, o això me va parèixer l'altre dia que vaig passar-hi per davant.

És més vella que jo aquesta font i seria una pena que jo la veiés morir.

No podeu creure...

- Que el bibliotecari qualque dia, en lloc d'estar a la Biblioteca, seu al Local de Joventut mirant la televisió.
- Que l'Associació de la 3ª Edat ja té 340 socis.
- Que de seguir així aviat tots serem de la Tercera Edat.
- Que el crui del Centre de cada vegada és més gros.
- Que ens pensàvem que hi havia una subvenció per arreglar-lo.
- Que si no empren aquesta subvenció aviat hauran de tornar a fer un Centre nou.
- Que el PP tornà guanyar a Lloret i el PSOE a l'Estat.
- Que es comenta que, vist com està el partit, algun o alguna militant d'UM de Lloret pot passar-se al Partit Popular.
- Que aquesta persona podria encapçalar la llista del PP a les eleccions municipals

...idò és ben ver

ELECCIONS

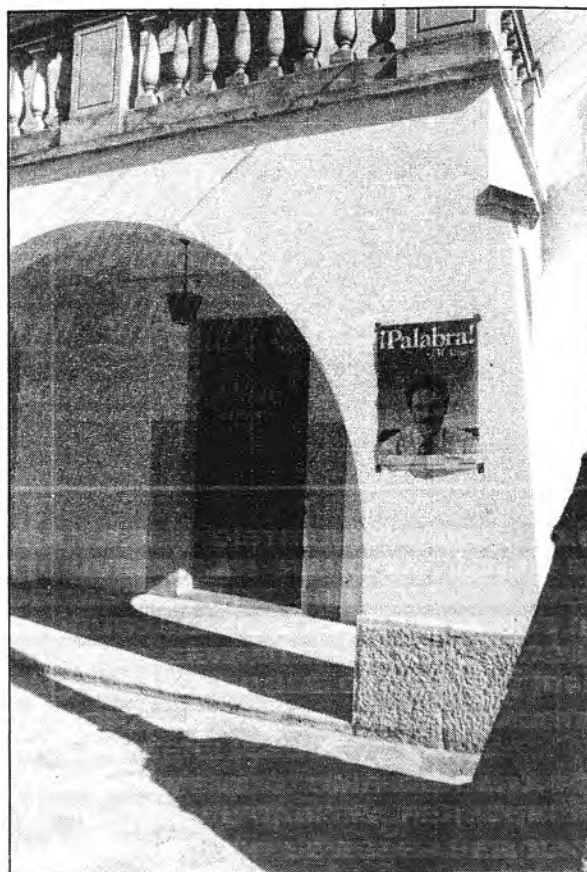

	1986	1989	%
PP (AP)	201	264	59.3
PRD	95	—	—
PSOE	53	77	17.3
PSM-EN	22	25	5.6
CDS	33	21	4.7
IU-EU	3	7	1.6
FE JONS	1	0	0
RUIZ M.	—	31	7
VERDS	—	10	2.2
UB	—	2	0.45
A. REP.	—	2	0.45
UPR	2	—	—
UCE	3	—	—

	1986	1989	%
CENS	683	677	—
VOTS	421	445	65.7
VÀLIDS	413	439	98.7
NULS	4	2	0.4
BLANC	4	4	0.9

	1986	%	1989	%
DRETA	330	79.9	318	72.4
ESQUER.	83	20.1	121	27.6

Llegir resultats

-El PSOE ha devallat en relació a la seva màxima de 202 (1982), però segueix sient un gran guanyador amb el que té confiança aquest país, perquè són 3 vegades seguides que obté la victòria (82-86-89); perquè la distància amb el segon classificat és força important, com de 70 diputats; mentre convé recordar que en temps d'UCD que per cert no va arribar mai a la majoria absoluta: 165 (1977) i 168 (1979), el PSOE se trobava ja amb 118 (1977) i 121 (1979) i era potencialment una alternativa de poder.

Restar-li mèrits ara, objectivament i després de reconèixer la pèrdua numèrica sobre si mateix, és anar a cercar Na Maria per sa cuina.

-El PP se configura com a segona força política, més per la distància amb el tercer classificat que per aproximació al PSOE. Per si mateix s'hauran d'esperar 4 anys més per comprovar si és una alternativa, ja que encara està molt enfora de la majoria absoluta i en realitat la xifra de 106 diputats no és més alta que els 106 (1982). No hi ha motius per tirar la casa per sa finestra.

-El CDS que va tenir un augment lògic entre els 2 (1982) acabat de néixer i els 19 (1986), s'ha trobat amb la manca d'espai polític (centre sociològic) i crisi de personatges; tot gira en torn a Suárez i res més. Així no se pot aspirar a un partit d'implantació nacional i la reculada a 14 (1989) és molt sèria i fruit també del que assenyalava José Mª Carrascal "el electorado que le elegia, harto de que usara sus votos para hacer lo contrario de lo que deseaba, decidió no dárselos". La crisi està servida.

-IU és veritat que ha remuntat la crisi fota dels comunistes: 4 (1982) i 6 (1986), aconseguint 17 (1989), però tampoc hi ha que oblidar que té un llistó posat a 23 (1979) no superat, així que no ha aprofitat la crisi d'esquerra socialista. Un excàs d'alegria sembla totalment desmesurat. ■

DISTRIBUIDORES EXCLUSIVOS

REDVinsa
RED NACIONAL DE VINOS

Hernán Cortés, 17 28004 - Madrid

Tel. 521 31 41

España

«REDVinsa, S.A.», DISTRIBUÏDORA EN **EXCLUSIVA INTERNACIONAL** DELS **VINS DENOMINATS «VIÑA SAN MARCOS»**, VINS PRODUÏTS, ELABORATS I EMBOTELLATS PER «BODEGAS LALANNE», AMB CEPES I MÈTODE ARTESÀ I TRADICIONAL DE LA REGIÓ DE BURDEUS; SELECCIONARIA HOMES I DONES MAJORS DE 18 ANYS, PER AMPLIAR I REFORÇAR LA SEVA ACTUAL **XERXA DE VENDES** A LES ILLES BALEARS I, DE MODO ESPECIAL, A CADA **POBLE** DE LES NOSTRES ILLES.

EL CONDICIONAMENT QUE PER NOSALTRES HAURIA D'ACOMPANYAR ALS POSSIBLES CANDIDATS, ÉS EL SEGÜENT:

1er. **NECESSÀRIAMENT GAUDIR DE BONA PRESÈNCIA I VESTIR DE MANERA CORRECTE.** SE VALORARÀ EL CARISMA PERSONAL.

2on. **Haver nascut o bé ésser residents a les illes Balears.**

3er. **NO ES QÜESTIONA TENIR EXPERIÈNCIA EN VENDES, PERÒ SÍ TENIR FORCES GANES DE TREBALL I DE SUPERACIÓ, PER FER-SE UN LLOC EN EL SECTOR COMERCIAL I LABORAL DEL POBLE DE LA SEVA RESIDÈNCIA HABITUAL I QUE, IMPRESCINDIBLEMENT, HAURÀ DE CONÈIXER.**

4rt. **SE VALORARÀ EL TENIR CONEIXEMENTS D'IDIOMES, FACILITAT DE PARAU-LA, MITJÀ DE LOCOMOCIÓ I TELÈFON PROPIS.**

NOSALTRES OFERIM I GARANTIM:

1er. **TREBALL FERM, GRAT I SEQUIT DURANT TOT L'ANY, RESPATLAT D'UNA TOTAL LLIBERTAT I FLEXIBILITAT D'HORARI.**

2on. **A TOTES LES PERSONES SELECCIONADES SE LES SENYALARÀ ELS LLOCS AMB EXCLUSIVA PER A LA PROMOCIÓ I VENDA DELS NOSTRES VINS, SEMPRE CIRCUMSCRITS A LES ZONES O POBLES A ON HABITUALMENT RESIDESQUIN.**

3er. **ELS OFERIM LA INTEGRACIÓ A UNA EMPRESA D'ALT NIVELL, JOVE, DINÀMICA I BEN PLANIFICADA.**

4rt. **NO MANCARÀ L'AJUT CONSTANT I CONTINUAT PER PART DEL NOSTRE DEPARTAMENT COMERCIAL DE VENDES PER A CONSEGUIR CONJUNTAMENT UNS RESULTATS POSITIVS I EFICAÇOS.**

5è. **ELS OFERIM SUBSTANCIOSES COMISSIONS I INCENTIVS DAMUNT VENDES REALITZADES I DUITES A BON TERME.**

6è. **A TOTS ELS QUI, DESPRÉS D'HAVER ESTAT SELECCIONATS I DEMOSTRIN UNA VÀLUA PERSONAL I PROFESSIONAL, I AMB RELACIÓ AL NIVELL DE VENDES OBTENGUEDES, SERAN PROPOSATS PERQUÈ PUGUIN OPTAR A CÀRRECS DIRECTIVS I EXECUTIVS QUE L'ORGANITZACIÓ COMERCIAL «REDVinsa, S. A.», TÉ PROGRAMATS A NIVELL NACIONAL.**

SI ÉS VOSTÈ AQUESTA PERSONA QUE REUNINT ELS CONDICIONAMENTS ABANS ESMENTATS I ES VEU CAPAÇ A DESENVOLUPAR AMB ÈXIT AQUEST TREBALL, PREGAM CONTACTI AMB NOSALTRES, LO QUE POT FER TOTS ELS DIES, DES DEL DILLUNS FINS AL DIVENDRES I DE LES 9 A LES 14 HORES, MARCANT EL TELÈFON 71 91 80 PER CONCERTAR UNA ENTREVISTA PERSONAL O BÉ PER PODER REBRE UNA INFORMACIÓ MÉS AMPLIA Y DETALLADA.

ADREÇAU-VOS AL DEPARTAMENT COMERCIAL

PREGAM PREGUNTEU PER EL SR. FUSTER

Fa una vintena d'anys, un famós Doctor en Prehistòria, el nom del qual preferesc ometre, va trobar unes inscripcions a Sa Cova d'En Deinat.

D'aquestes inscripcions molts de trossos estaven esborrats i d'altres no arribà a transcriure'ls per mor que la humitat les va fer malbé. Degut a aquest greu fet no va fer públics els sorprenents resultats (de fet l'haver trobat inscripcions era una cosa excepcional), per no ser tractat de farsari.

Poc abans d'anar-se'n, per la resta de la seva vida, a estudiar els pigmeus d'Àfrica, em va contar l'única història que pogué conèixer després de varis mesos de feina, i que és la que ara us relataré. Vos puc assegurar que quan m'ho contava no anava de bromes.

Jo no diré qui som. No té importància. Tan sols cal que digui que pertanyia a la tribu dels *loreix* que avui mateix ha finit o, millor dit, finirà amb la meua mort, car jo som l'únic supervivent.

Realment aquest desenllaç s'havia anat covant des de fa molts d'anys, mercès a la cobdícia d'alguns i la ceguesa de la majoria del meu poble que no permeteren posar-hi remei. Per això no vull que el que ens passà a nosaltres pugui tornar ocórrer a cap poble que habiti la deessa Terra.

Quan jo era al·lot sentia contar als vells antigues històries dels nostres avantpassats.

Aquests es ferén un dia a la mar amb una espècie d'embarcacions fetes de troncs fermats, i arribaren fins a una terra rodejada d'aigua, fins a l'illa on ara nosaltres vivim.

Poc a poc cada grup familiar escollí un lloc on establir-se. La majoria trià les terres planes de l'illa per a refer la seva vida, però també n'hi hagué que anaren a la muntanya.

Al principi la conquesta dels terrenys fou molt lenta ja que pràcticament tota la superfície, incloses les serres, estava plena d'arbres. A les terres planes hi havia alzines i clapes amb ullastres; mentre que a la muntanya hi dominaven els teixos, arbres més avesats al fred.

SA COVA D'EN DEINAT

Aquesta vegetació tan exuberant es veia afavorida per la humitat del clima. Les pluges només eren escadusseres a l'estiu, mentre que a la resta de l'any solia ploure gairebé cada dia, sobretot a la primavera. Degut a això, mai no faltà l'aigua a cap de les tribus que anaven cercant un lloc on viure.

La nostra tribu trobà un lloc abundant en costers, on hi havia un broll d'aigua que sorgia a peu pla. El poblat s'edificà a un pujolet situat al nord d'aquesta font, no gaire enfora. Aquest enllaçament elevat es devia tant a motius de defensa com al temor a les inundacions, abundats a l'estació de pluges. Era una beneitura viure als colls, arriscant-se inútilment a perdre les eines i l'aixovar domèstic a les primeres pluges fortes.

Des dels seus començaments fins ara, el poblat no havia canviat mai de lloc, ni havia augmentat, ja que tampoc ho havia fet gaire el nombre d'habitants de la tribu. Sempre havíem estat devers 60 o 70 persones, però no ho sé cert perquè mai no se m'havia ocorregut comptar-les.

Als voltants del nostre poblat n'hi havia molts d'altres.

Així la tribu dels *mntukirix*, que havien duit des de la gran terra més enllà de la mar dues lloses col·locades en forma de T com a símbol de la deessa Nureduna, estava al sudest; la tribu dels *pinix* s'establí devora un torrent cap a l'oest de nosaltres; a l'est hi havia els *sini-vix* i al nord els *kokostix* i els *senxel·lix*.

Nosaltres com a símbol de la deessa teníem un pinet que no anava gaire bo. L'havien duit els nostres avantpassats des de terres més seques i aquí la humitat no li feia bé.

El sembraren a un clar fet al bosc d'alzines, on també s'havien excavat una sèrie de coves per a la incineració dels cossos dels habitants de la nostra tribu, quan eren cridats per anar a viure amb Nuredduna.

Sempre que passava algun visitant, contemplava aquell arbret desconegut per a ell, ja que era potser l'únic a tota l'illa.

La mateixa família que l'havia duit amb una embarcació a través de lamar fou la que el sembrà en el dit lloc, i els seus descendents eren els qui encara ara el cuidaven. S'encarregaven de protegir-lo de les pluges de fer-lo net, de midar-lo cada any... No era molta feina, però per a la tribu era important.

Tota la tribu estava preocupada per l'estat del pi, dèbil i que només havia assolit una altura de 6 pams, i esperava que morís qualsevol dia. Només ens donaven una certa esperança les paraules d'Eare, que era qui més sabia d'arbres, que deia que si el pi creixia tan a poc a poc era perquè viuria més que vint hommes un darrera l'altre.

Aquesta tradició de cuidar el pi s'heretava de filla major a filla major, i feia molta d'enveja a Mugliet.

Mugliet era el bruixot de la tribu, i no podia suportar que no fos ell qui s'encarregàs de les dites feines. Vivía a devora una bassa, que s'omplia a la primavera i s'anava secant fins que tornava a ploure en abundància, a una cabana construïda davall un ravell. Així, tan allunyat del poblat, sentia plaer de poder tenir, per a ell totsol el pinet totes les nits. Més d'un el vegé agenollat, cantant a la claror de la lluna.

De totes maneres, baldament volgués dominar la tribu, era un personatge pacífic. A ningú de la tribu li sabia greu donar-li

de menjar, ja que a tots els feia llàstima aquell home que no s'havia pogut casar per lo lleig que era. Inclús hi havia gent, sobretot els més vells, que creien supersticiosament en la seva màgia, la qual consistia en predir les pluges poc abans de l'estació plujosa. Tanmateix tot hom ho sabia que plouria.

Els més joves, insolents, se'n reien d'ell i li deien que vivia a devora la bassa per mor que hi havia calàpets, que tenien la seva mateixa cara. El bruixot flectomava i amenaçava en convertir-los en granots.■

Aquesta narració obtingué el premi corresponent a la modalitat *Conte o narració*, categoria majors de 18 anys, en el *Certamen Literari Local* convocat amb motiu de les Festes de Sant Domingo 83.

La segona part serà publicada en el pròxim número.

GRUP DE GUITARRES I BANDURRIES

El grup de guitarres i bandurries cobrarà 5.000 pessetes per cantar i tocar a les bodes comunions, batejos i altres funcions que se celebren fora de l'hora de missa que durant l'hivern acostuma a cantar i tocar (Diumenges a les 11 del matí, de dia 15 d'octubre a dia 15 de juny).

Hem pres aquesta determinació per evitar malentesos i complaure tothom.

Per qualsevol tipus d'informació us podeu dirigir a Na Francisca Mª Niell o a Na Catalina Picornell Arrom.

Conselleria d'Educació
i Cultura del Govern Balear

EL CANÇONER POPULAR I LA PASSIÓ DE JESUCRIST

Associació de la
Premsa Forana

La Passió de Jesucrist ha donat al llarg de la història tot un seguit de creació popular i literatura feta del poble d'autor anònim i transmesa de generació a generació per tradició oral.

Mallorca ha donat força exemples -i encara ara en dona a través dels glosadors- d'aquesta mena de literatura considerada fins al segle passat com una subcultura que no mereixia el qualificatiu de digne. Foren els romàntics i el reviscolament per la llengua i la pàtria d'aquells folkloristes els que donaren l'empenta inicial per tal de considerar aquesta creació com a fruit de l'esperit i el sentir del poble. Abans, alguns reculls de cançons, ens demostraven la vitalitat i la força que tanmateix gaudia.

El Cicle de Nadal, juntament amb el de Pasqua, són els que més tradició han gaudit a les nostres terres. Sempre emparentats amb l'església i abans

amb la litúrgia aquests esdeveniments rememoren dos dels fets més transcendents de tot el món religiós: el Naixement i la Passió de Jesús.

Juntament amb els escriptors cults o amb aquelles persones que volien impregnar aquestes celebracions d'una fe més sentida i convertida en expressió col·lectiva, es troben aquells autors que intenten expressar la magnificència de l'acte amb unes estrofes no menys sentides ni menys belles. El cançoner és un pou sense fons i subsistirà mentres hi hagi un poble amb tot el sentit ple de la paraula, que el mantingui.

Donaré una mostra de cançons recollides a partir del segle XVIII per tal de copsar el món màgic, entre la superstició i la ignorància del tema sagrat, en què es movia aquesta nostra societat de segles enrera.

Es ben cert que el cançoner no té un lloc fix, ni un autor concret, ni una data precisa, pe-

rò encara ho és més que a través d'uns mots estampats podem esbrinar com vivia la religiositat el nostre poble. I podem assegurar també que durant el segle XVIII va existir al nostre país una literatura popular que incitava l'actuació, que alenava la nostra llengua i que mai no va deixar de sentir amb ella. El segle XIX, efectivament, no va sorgir de cap generació espontània, ni de cap miraculós atzar.

Vagin, doncs, aquests mots d'introducció general a un tema que necessita d'un estudi molt més profund i acurat.

LES HORES DE LA PASSIÓ

Les hores de la Passió és el relat dels sufriments de Crist que indica, amb precisió cronològica, les hores en què s'esdevingueren els diferents episodis:

...

*A les sis, el Salvador
del Dijous Sant a la tarda
vol mostrar-nos son amor
i ordenava el Redemptor
la Cena Santa i sagrada.
El gran amor que ens portava,
amb obres ha demostrat.*

*A les set els peus rentava
als deixebles i ensenyava
exemples d'humilitat.
A les vuit ens ha deixat
la prenda més estimada:
el seu Cos sacramentat,
per sempre sia alabat
a milions de vegades. (1)*

A la Biblioteca March existeix un manuscrit [ms. vol. IV

(18 autògraf] titulat *Poesia sobre la vida i Passió de Js.* datat al segle XVIII que comença amb el pecat d'Adan i Eva i a les estrofes 26 i 27 ens parla també de *Les hores de Js.*:

A les set vàreu sopar
en los Apòstols Señor,
a las 8 en gran amor,
vos vàreu sacramentar.
A las 9 vàreu firmar
el mandato del sermó.
A las 10 l'oració
dins l'ort vàreu començar
y a las 11 sudan[t]
sanch y aygo de pensar
lo que 'via de costar
le nostre redenció.
A les 12 es va seguir
que Judes vos va entregar
y l'osculo vos va dar
de pau emperò en mal fi,
no pensant que ha de venir
un die de judicar.

Mossèn Bartomeu Mulet de Si-
neu em va fer arribar un full
solt, sense data, i amb el títol
de *Rel·lotge de Crist* que sembla
tenir certa similitud amb el que
abans hem esmentat. És un escrit
en prosa on hi ha les darreres
vint-i-quatre hores de l'activi-
tat de Jesús:

Dichós que el contemplarà,
molts de premes guañerà pensat
en la mort de Crist:

A las 7 Crist Senyor Nostre sopà
amb els seus amants deisebles.

A las 8 va instituir el Santísim
Sacrament.

A las 9 publicà el mandato.

A las 10 feia oració a dins
l'Hort de Getsemaní.

A las 11 suau sang y aigo.

A las 12 el dugueren a Casa de A
nàs.

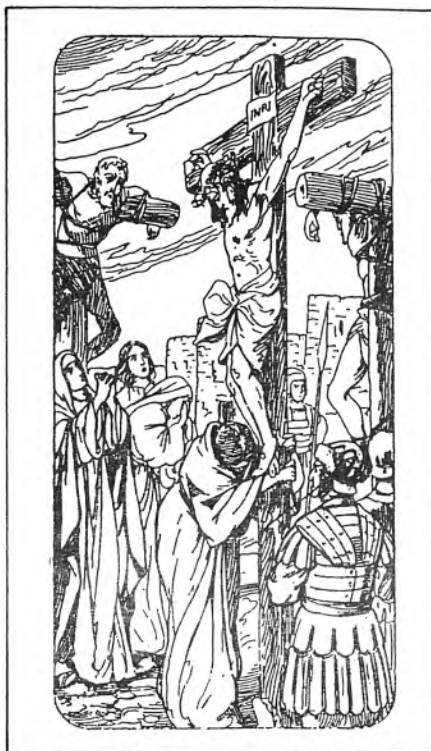
A la 1 a casa de Cifàs [sic]

A las 2 va essè escarnit y escu-
pit dels maldits Jueus.

A las 3 li posaren testimonis
falsos.

A las 4 el negà Sant Pere.

A las 5 se replegaren els mal-
dits Jueus per condenar-lo.

A las 6 el dug[u]eren Casa de Pi-
lat.

A las 7 Pilat el duqué a Hero-
des. [i?]

A las 8 Herodes el duqué a Pilat

A las 9 l'asotaren.

A las 10 el coronaren d'espines.

A las 11 portave le Creu el Coll

A las 12 l'enclavaren.

A la 1 li donaren fel y vinagre.

A las 2 encomandà se mare a Sant
Joan y seu esperit a Son Pare.

A las 3 entregave el seu esperit
a Son Pare Celestial.

A las 4 el beisaren mort de la
creu.

A las 5 el posaren dins els bra-
sos de la seva Mare Santíssima.

Ja és mort Crist Senyor. Dau-nos
la gràcia d'haver guañat 340
días de perdó per haver pasat el
REL·LOTGE DE CRIST en Santa devo-
ció.

Se resa un Credo.

Se contesta: Alabat sia el Señó.

La celebració de les Hores
canòniques es varen instituir
precisament en memòria de la Pas-
sió de Crist; i les Matines se
celebren a mitja nit perquè en a
questa hora fou pres Jesús. Se-
gueixen la prima, la terça, la si-

sena, la nona, les vísperes i
les completes.

LA PASSIÓ DE JESÚS AL CICLE DE NADAL

Al recull de *Cançons Nada-
lenques del segle XV* (Ed. Barci-
no, Barcelona, 1949) ens podem a
donar com la Passió de Jesús és
tractada al Cicle de Nadal. A-
quest fet és explicable ja que
la mateixa naixença del Redemp-
tor ja implica l'anunci de la se-
va mort cruent. Les profecies ja
el tenien predestinat i com un
tascó enmig de l'alegria i festa
nadalenca hi surt la dura, però
gran realitat de la seva vida:

*Fren-se plorant, donant a nten-
dre*

*que vol portar nostres pecats,
e és vengut per nós a rembre
ab preu de sanch; e no y dub-
tets. (Cançó I, pàg. 60)*

*Vós, Verge Maria,
haveu infentat
qui salvar devia
la crestiendat. (VI, 73)*

*Cové, Verge Sancta,
que ll vostra prenyat
en la creu molt spra
y sia penjat. (XIII, 91)*

*Per fer la victòria,
la qual se complí
quant Jesús morí. (XXXIII, 145)*

*Dient que n parirà verge
Déu y hom, un infantó
que tot lo món salvarà
ab sa mort y sa passió. (XXXIX,
155)*

*Ell per nós a salvar
s'és volgut incarnar,
trebays e mals passar
e dura passió. (Cançó XLI) ■*

Felip Munar i Munar

(CONTINUARA)

NOTES

(1) Cit. d'Amades: *Folklore de Ca-
talunya...* pàg. 129. La recull
també Bara Llorens: *El Cançoner
de Pineda*, pàg. 157-158. Citat a
*Història de la Literatura Catala-
na*, vol. V, pàg. 356.

AGUSTÍ SERRA I SOLER:

EL PASSAT I EL PRESENT FET POESIA

Fa només uns deu anys, n'Agustí Serra i Soler era un il·lustre i respectat capellà de Fornalutx, estimat per tothom -més pels marginats i pobres que la resta- i que més d'una vegada s'enfrontà amb el poder establert per tal de dur a la pràctica l'Evangeli. Però vet aquí que un home amb una vida dedicada al proïsme, que impartia classes de religió a l'Institut "Antoni Maura" -no hi havia cap estudiant que se'n perdés cap maldament ha gués fet fullet de llengua o matemàtiques- se'n va davant el Bisbe i li diu que es vol casar. N'Agustí tenia els cinquanta fets, na Margalida vint-i-cinc. Es veren rebutjats per aquells amb qui més confiaven, el poble s'aixecà gairebé en peu de guerra. Mestrestant el Papa Joan Pau II tancava amb pany i clau les sortides de capellans per tal de contreure matrimoni. Foren uns mesos trists, anguniosos, de soledat i aïllament forçós. El

Bisbe, home intel·ligent i profundament humà, s'endugué a Roma els papers de n'Agustí davall el braç. Per fi, en un acte quasi clandestí, però més digne que qualsevol altre, en Jaume Santandreu uní en Sant Matrimoni la parella. Les xafarderies i murmuracions corregueren com l'aigua pel rierol, però n'Agustí va respectar fins que va ésser casat amb na Margalida les seves promences de novici. I això fou en el fons el que molts no li perdonaven perquè no hi veien més enllà dels seus nassos. N'Agustí no s'ha allunyat mai de l'Església, però va creure que no podia viure amb un dilema constant carregat d'egoïsme.

Tot això que comporta la vida de dues persones que s'estimen com en una novel·la de fullotó, no tindria massa més relevància que un fet anecdòtic dins l'Església de Mallorca. Però n'Agustí ha convertit en poesia tots els crívells del seu cor,

l'ha banyada amb l'enteniment dels clàssics -n'Agustí és professor de llatí, grec i filosofia- i ha sortit un bell testimoni atge que molts de lectors s'hi veuran retratats.

Moltes de les seves poesies -entre elles La joia guanyada- són el reflex de la lluita constant entre el desig i matèria i l'esperit i enteniment. Val a dir, però, i sense gens de por a contradir-nos, que aquesta matèria roman carregada de consciència i d'ubiquïtat humanes. El poeta intenta construir un nou equilibri tot basant-se amb l'esperança de l'esdevenir, amb la llavor que haurà sembrat en el present. Vol defugir la pau del cementiri, la pau de l'esperit somort que espera impassible les devenirs: el poeta vol guanyar el futur, vol recuperar la paraula que tant havia somniat però que creia pecat.

En alguna poesia, com Baixant les muntanyes fornallutxeres hi trobam el paisatge costalloberià i l'intent d'imitar-ne els peus mètrics. El paisatge respira humanitat i l'enlaira fins que poetitza el més allunyat dels racons.

Els enamorats necessiten temps i llibertat: n'Agustí Serra va començar fa vuit anys aquesta lluita que, com totes les seves lluites, va guanyant.

Ben aviat sortiran editades un recull de les seves poesies; crec que el món poètic, l'experiència humana i la profunda honestat hi lluiran com el més nítid dels amors. ■

Felip Munar i Munar

EN QUATRE PARAULES

Sovint als nins petits els feim preguntes que ben bé no esperam que ens donin una resposta, els ho feim quasi "Perquè sí", però a vegades ens sorprenen amb contestes que ens fan pensar.

Jugant amb el meu nebot petit, que té set anys, se'm va ocórrer demanar-li: I tu què vols ésser en ésser gran? Sens duptar-ho gens em contestà: Pallasso. La resposta em deixà fred. Ell seguí jugant, jo vaig quedar pensatiu: ¿Haurà pensat ja el seu capet que al nostre món li manca gent que el faci riure? ¿Haurà descobert que el riure no tan sols no és un perdre temps, sinó que resulta una bona teràpia per a la gent dels nostres dies tan malmesa per les formes de vida actual? ■

EL TORRENT DE FORNALUTX

1. Baixant les muntanyes

fornalutxenques

Com serpent de plata corres dins ramatges,
esquivant vells marges, soques i batzers,
tens per llit les pedres, per dossier brancatges
d'oliveres fortes i verds tarongers.

Sota la teva ombra, com gegant titànic,
alces una onada, el salt imponent,
creixes i t'eixamples, dónes un cert pànic,
els vents, les tormentes et forgen valent.

Són per tu les hores rústec cortinatge,
catifa t'allarguen flors que mai mustien,
ceptres canyes veres, tens tot un boscatge
que perquè et servesquin serves ocells que hi nien.

Càntics et recanten pinsans, ropits, merles,
et donen sa flaire les flors del taronger,
el sol dins tes aigües t'hi enganxa mil perles;
mentre et tira branques l'immortal llorer.

3. Desembocant a la mar dins

el Port de Sóller

Pantaixant per la fosca - vas com un brau,
et tires dins l'abisme - de la mar gran,
ja t'oculten les ones - mors desolat
llançant gemecs tristíssims, - com un covard!
Les ones que et derroten - dormen roncant
ajocades i borratxes, - brutes de fang.
Estols de núvols lletjos, - vestits d'esglai,
no volen, no, que els astres - mostrin llurs raigs
i així més trist et sigui - l'abisme amarg
i, si claror t'atien - és la d'un llamp
que et deixa molt més negre - la immensitat.

Insomni per trons i llamps

2. Ja dins el Pla

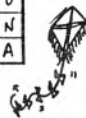
sollerí

Corre més que correràs
enfonsant ton llit de pedres,
eixamplant marges petits
que no verdegem les hores;
l'oratjol, d'un temps, no engronsa
tes aigües, ni tu les herbes,
ni tapís sobre tes ones
d'ombres tixen oliveres,
ni té cants per tu l'ocell,
ni rius d'olors de floretes;
sols la foscor de la nit,
orfa de llum i d'estrelles
acompanya el teu bramul
que ni ressò fa per els penyes.

SOLUCIONS

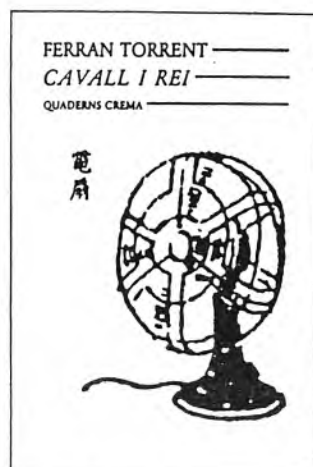
P	I	N	Z	E	L	L
I				S		L
A				T		U
N				E		N
R	O	B	O	T	L	A

	+	3	-	2	=	6
+		+		*		
2	+	4	*	4	=	24
:		-		-		
1	*	7	+	1	=	8
=		=	0	=		

Llibres

Ferran Torrent. *Cavall i Rei*.
Quaderns Crema. Barna, 1989.

Després de *No empenyeu el comissari* (1982), *Penja els guants*, Butxana (1985) i *Un negre amb un saxo* (1987), és aquesta la quarta obra de Ferran Torrent.

A la novel·la hi ha tots els tòpics del gènere: un periodista de la secció de successos -gairebé un detectiu-, fatxenda, cínica i a vegades groller, però terriblement humà; l'inspector, funcionari trepador i bon servidor del qui mana; la gent dels barris baixos: putes, macarres, maricons, camells, drogaaddictes, la *jet set* que barriga com els anteriors, però amb un xic més de classe, és a dir, encara més oïsos; els components de *Terra Lliure*, moguts per un ideal noble i sincer, però tal volta utòpic ja o encara. I tot presentat dins un ambient que de tan real sembla familiar ja que a vegades et dona la impressió que ja coneixies alguns personatges.

El suïcidi de la prostituta Mabel per sobredosi d'heroïna -segons versió policial- mou el periodista Hèctor Barrera a o-

brir una investigació sobre el cas posat que Rocky, entrenador de boxa i germà de la presumpta assassinada, l'encoratja. Aleshores, d'antuvi, el protagonista es troba amb tres camins que s'entrelligaran al llarg de l'obra: l'assassinat de Mabel -ja que una segona autòpsia no oficial ho confirma- i les amenaces d'uns suposats macarres; el segrest de l'industrial Bernat Ros -que llavors resultarà ser una farsa política-econòmica molt ben muntada pel seu advocat Ribes per tal d'apoderar-se de les propietats de l'industrial, aconseguides mitjançant l'especulació i les amistats de la Generalitat; la malaltia irreparable del pare, un vell periodista sindicalista que lluità pels drets del gremi.

En un principi la policia -encapçalada per un corromput comissari- no fa públic el segrest. Llavors voldran culpar els nord-africans, però és a l'organització *Terra Lliure* -"pandilla de miserables terroristes"- a qui fan recaure les responsabilitats malgrat que aquest grup ho desmenteixi i en doni proves al periodista.

Una vegada segrestat l'industrial per un grup de delinqüents contractats per Ribes, la casualitat fa que Mabel vagi a una casa per fer un servei i descobreix el senyor Ros; no queda més remei que assassinar-la i simular el suïcidi ja que la policia sap que els nord-africans

han introduït heroïna pura al mercat.

Toni Butxana ajuda Hèctor a introduir-se dins la *jet set* per tal d'esbrinar qui mou els fils de tot l'engranatge. I els fils, la brutor, l'estultícia corre un camí paral·lel a dalt i a baix. Només Hèctor i Butxana saben que el diari no publicarà res que vagi contra l'interès econòmic, pu-rament, de la publicació; que el senyor Ros és homosexual i no sap res de la trama del segrest; que el comissari deu el seu càrrec a l'advocat Ribes i per aquest motiu el "protegeix". I quan sembla que l'intrèpid periodista ho farà rebentar tot, per primera vegada recula davant tanta evidència: "*Només sóc un peó -li diu el comissari-, igual que tu, i els peons no fan mai escac i mat, tot i que els grans jugadors del segle XVIII deien que els peons eren l'ànima de la partida; però, amic Barrera, a les acaballes del segle XX decideixen les figures*".

Quan acabes de llegir la novel·la, un regust amarg t'asseca la gola. Tot roman enlaire, com si els caps no s'acabassin de lligar. Això sí, el somni del comissari, tot fent una becadeta, demostra que els caps estan ben fermats, o millor dit: l'ordre, el silenci, els bons costums embauquen el desfici, la corrupció i la més infame baixesa de l'ésser humà. ■

F.M.M.

Germandat de Donants
de Sang de Mallorca

LOTERIA DE NADAL

64.639

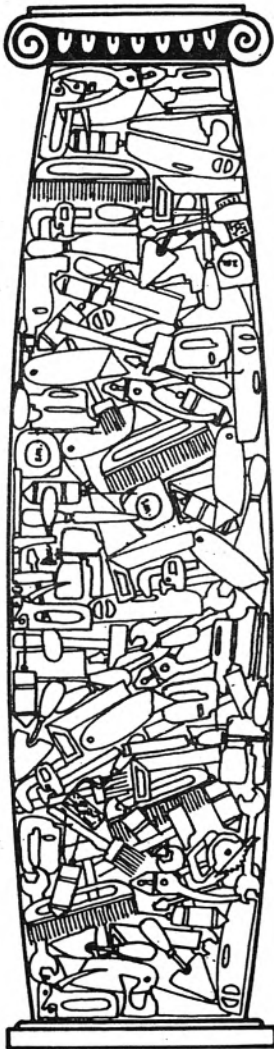

Asociación Española
Contra el Cáncer

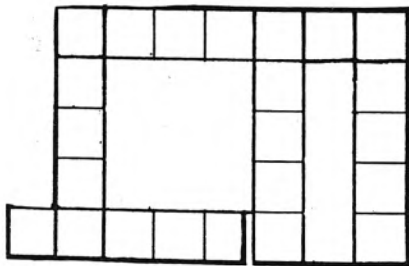
LOTERIA DE NADAL

42.427 - 48.034
53.538 - 61.409

Els interessats dirigiu-vos a Antoni Niell.

COLUMNA

QUANTES ALICATES HI HA?

7 DIFERÈNCIES

TROBAU-LES

PROBLEMA MATEMÀTIC

	+	3	-		=
+		+		x	
2	+		x	4	=
:		-		-	
1	x		+	1	=
=		=0		=	

SOLUCIONS A LA PÀGINA 17

FEIM FEINA PER POSAR LA CULTURA A L'ABAST DE TOTHOM

A través del Centre
Coordinador de
Biblioteques i amb la seva
xarxa de 52 biblioteques,
el CONSELL INSULAR DE
MALLORCA apropa, dia a
dia, la cultura a tots els
ciutadans.

Aquest Centre, que va
nèixer l'any 1985 amb tan
sols onze biblioteques, en
l'actualitat cobreix
gairebé la totalitat de
l'àmbit insular refermant
la decidida voluntat i la
tasca continuada del
CONSELL INSULAR DE
MALLORCA a l'hora de
posar la cultura a l'abast
de tothom.

**CONSELL INSULAR
DE MALLORCA**